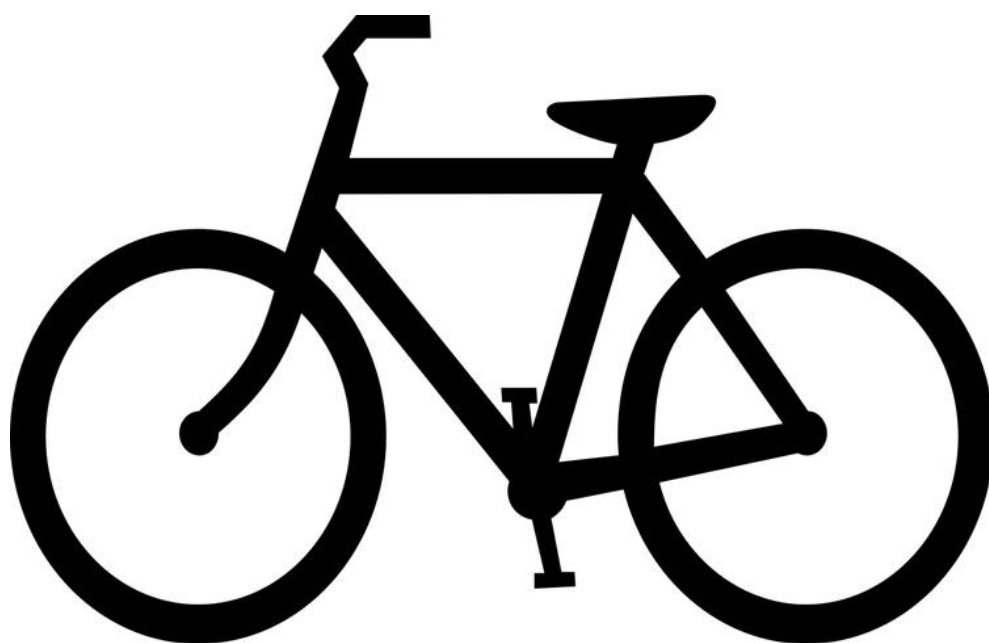

Cykelstrategi Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund.....	3
Översiktsplan	4
Miljöstrategi 2030.....	4
Barnperspektivet	4
Agenda 2030	4
Strategi för ökad cykling i Västra Götaland	5
Strategins syfte.....	5
Ambition	5
Grundprinciper.....	6
Strategiska insatsområden.....	6
Uppföljning	8

Dokumenttyp Strategi	Dokumentnamn Cykelstrategi Vänersborg	Antagen 2025-02-19 § 10	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare Gatuenheten	Dokumentansvarig Trafikingenjör	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. § X.	Giltighet Tills vidare	
Dokumentinformation Strategi för cyklingens utveckling i Vänersborg	Diarienummer SBN 2023/48	Uppföljning		
Ämnesområde Trafik		Intranät ☐	Hemsida ☐	
Andra regelverk som omnämns Miljöstrategi 2030, (KF 2024-03-13) Översiktsplan 2017, (KF 2017-12-13, §197) Agenda 2030 Barnkonventionen Strategisk plan för ökad cykling i Västra Götaland, juni 2024 Riktlinje för styrande dokument, (KS 2023-01-25 §47)				

Inledning

Vänersborgs kommuns vision är ”attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet”. Detta går hand i hand med cykling då det är billigt, ger minimal miljöpåverkan samt är hälsosamt och ger regelbunden motion. Dessutom tar cykeln liten yta i anspråk. Även för samhället i stort är det ekonomiskt hållbart och ger hög avkastning med investeringar i cykelinfrastruktur.

Tidigare cykelplan antogs 2018 av Vänersborgs kommun och cykelplanen har underlättat planeringen av nya cykelvägar och förbättring av befintliga. Den planen har nu omarbetats så den följer kommunens Riktlinjer för styrande dokument¹. Numera är den uppdelad i tre dokument, en cykelstrategi, som ska antas av kommunfullmäktige, ett dokument med anvisningar för cykelvägnätets uppbyggnad, och ett dokument innehållande åtgärdsplan för cykelvägar, vilka kommer vara levande dokument som Gatuenheten ansvarar för.

Bakgrund

Vänersborgs kommun har under lång tid arbetat med att bygga ut och förbättra cykelvägnätet i kommunen.

Det syns i bland annat kommunvelometern som är en stor nationell granskning som mäter och jämför kommunernas insatser för cykling under föregående år. Granskningen bygger på självrapportering av kontrollerbara uppgifter och genomförs av Cykelfrämjandet. Vänersborg har valt att delta vartannat år i denna undersökning. Senaste resultatet 2023 blev en 10:e plats av totalt 31 medverkande kommuner bland kommuner i vår storlek.

Cykelfrämjandet har också en återkommande undersökning som jämför och granskar kommunerna. Cyklistvelometern syftar till att mäta cyklisters nöjdhet med cyklingen i sin kommun. Nöjdhetsundersökningen har genomförts vartannat år sedan starten 2018 och Vänersborg har medverkat alla tre gånger. Resultatet kan användas för att komplettera den bild som kommunvelometern ger kring kommunens arbete. I undersökningen 2022 hamnade Vänersborg glädjande nog högst upp i vår grupp, kommuner under 50 000 invånare, av totalt 73 deltagande kommuner.

Cykelvägarna är även en viktig del av cykelturismen som är ett växande sätt att turista. Det finns ett flertal olika cykelleder i kommunen att välja på. Sverige-, Västgöta-, och Dalslandsleden går alla genom Vänersborg. Dessutom finns Linnéleden samt Trollhättan-Vänersborgsleden. Det finns även en nationell cykelled, Vänerleden, som går runt hela Vänern. Förutom dessa leder finns många bra och trevliga cykelvägar, ofta i närheten av vatten, i och runt Vänersborg.

¹ Riktlinjer för styrande dokument, Antagen av kommunstyrelsen 2023-01-25 §47

Ett flertal beslutade dokument finns som kopplas till cykelstrategin:

Översiktsplan

En av utvecklingsprinciperna i kommunens översiktsplan² är att satsa på cykling och kollektivtrafik. Där rekommenderas följande:

”Planeringen ska sträva efter att länka samman stadsdelar och bostadsområden. Detta innebär i första hand att förbättra möjligheterna att gå och cykla mellan områden som är åtskilda av barriärer.”

”Inom tätortsområden ska god tillgänglighet för gående, cyklande, kollektivtrafikresenärer och bilister säkras i nämnd ordning.”

Miljöstrategi 2030

I kommunens lokala miljömål³ lyfts cykling fram på flera ställen, som ett sätt att tillgängliggöra grönområden och strandmiljöer, att få en renare, tystare och säkrare miljö, samt att ställa om resvanor för att minska klimatpåverkan. Gång- och cykelvägnätet ska enligt Miljöstrategi 2030 vara sammanhängande och väl utbyggt.

Barnperspektivet

Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter, inte föräldrars eller andra vuxnas ägodelar. Den innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en helhet. Exempelvis i artikel 31 som säger att barn har rätt till lek, vila och fritid. Ett väl utbyggt och anpassat cykelvägnät stärker barnens rätt i samhället.

Agenda 2030

Agenda 2030⁴ ligger som bakomliggande målbild för den inriktning som cykelstrategin har. Följande fyra delmål är viktiga grundprinciper i arbetet med att främja cyklingen i Vänersborgs kommun.

Delmål 3.6 inom Agenda 2030 syftar till att halvera antalet trafikrelaterade dödsfall och skador. För att uppnå detta krävs bland annat en förbättrad infrastruktur för cyklister, lagar och regler som skyddar deras säkerhet, samt ökad medvetenhet och användning av skyddsutrustning som cykelhjälmarna och reflexer. Genom att främja säker cykling kan samhällen skapa en tryggare och mer hållbar miljö för alla invånare.

Delmål 11.2 strävar efter att till år 2030 säkerställa att alla människor har tillgång till säkra, hållbara och inkluderande städer och bosättningar. Detta innebär att främja en hållbar stadsutveckling genom att investera i bättre infrastruktur, såsom cykelvägar.

² Översiktsplan 2017, antagen av kommunfullmäktige 2017-12-13, §197, sid. 76–78.

³ Miljöstrategi 2030, antaget av kommunfullmäktige 2024-03-13.

⁴ Agenda 2030, 25 september 2015

Delmål 11.6 fokuserar på att minska miljöpåverkan från städer genom att stärka deras förmåga att hantera risker och minska sitt ekologiska fotavtryck. Detta inkluderar att förbättra luftkvaliteten, vilket ett minskat bilåkande ger om fler väljer cykeln i trafiken.

Delmål 12.8 menar att senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen. För att nå detta kan kunskap spridas och medvetenhet om vikten av hållbar konsumtion och produktion genom, kampanjer och informationsaktiviteter.

Strategi för ökad cykling i Västra Götaland

Den strategiska planen handlar om att utveckla samhället till att bli mer cykelvänligt. Den visar även vilka satsningsområden Västra Götalandsregionen prioriterar med ambitionen att gemensamt med bland annat kommuner kunna stötta cykelutvecklingen för ett bredare genomslag.⁵ Flera tankar och insatser för ökad cykelanvändning som nämns implementeras i Kommunens egen strategi.

Strategins syfte

Cykelstrategi Vänersborgs kommun har i syfte att samla kommunens ambitioner kopplat till cykelrelaterade frågor i Vänersborgs kommun. Strategin anger kommunens grundprinciper och strategiska insatsområden för det som rör cyklingens utveckling i Vänersborg och som bidrar till att det ska vara enkelt, tryggt och säkert att cykla i hela kommunen. Dokumentet syftar inte till att peka ut specifika aktiviteter eller ansvariga utan som övergripande mål för kommunen.

Ambition

Vänersborgs kommun vill att fler ska välja cykel som transportmedel. För att nå den ambitionen ska det vara enkelt, tryggt och säkert att använda cykeln i Vänersborgs kommun. Cykelvägnätet ska knytas ihop så långt det är möjligt, så att det går att nå sina mål, i hela kommunen, både i tätorter och på landsbygden. Cykeln ska fylla en viktig funktion för att lösa vardagspusslet, genom att på ett effektivt sätt kunna pendla till arbete, skola, fritidsaktiviteter och att nå andra trafikslag. Cykelvägnätet ska enkelt kunna användas för att motionera och bättra på sin hälsa eller för att ta sig runt och uppleva Vänersborgs många vackra platser. Cykelturismen ska inom Vänersborgs kommun gynnas då det går både regionala och nationella cykelleder genom och inom hela kommunen.

⁵ Strategisk plan för ökad cykling i Västra Götaland, 2024

Grundprinciper

Nedan följer fyra grundprinciper för cyklingens utveckling i Vänersborg:

- Det ska vara enkelt & säkert att ta sig fram - ett robust och pålitligt cykelvägnät
- Det ska vara enkelt & tryggt att parkera - god tillgång till säkra alternativ att parkera cykeln
- Det ska vara enkelt att hitta rätt - tydlig cykelvägvisning och skyltning
- Det ska vara enkelt & säkert att passera tillfälliga arbetsplatser i gatumiljön.

Strategiska insatsområden

Strukturerna för den strategiska planeringen av cykelvägnätet återfinns i kommunens översiktsplan. I arbetsdokumentet *åtgärdsplan cykelvägar* framgår vilka åtgärder som behövs för att nå de prioriterade insatsområdena i strategin.

Prioritering av den fortsatta utbyggnaden av kommunens cykelvägnät i *Åtgärdsplanen* revideras årligen i samverkan med andra berörda förvaltningar.

Följande insatsområden är prioriterade i kommunens arbete med cykel frågor:

Fortsatt utbyggnad av Vänersborg kommuns cykelvägnät

- Saknade viktiga cykellänkar ska identifieras och förbättras samt i möjligaste mån byggas bort
- Arbeta för att få till sammanhängande cykelvägar mellan kommunens olika tätorter, landsbygd och grannkommuner.
- Arbeta med medfinansiering för åtgärder längs regionala vägar
- Inom ramen för samhällsplanering ska tillräckligt utrymme för god cykelinfrastruktur tillskapas
- Vid planering av ny- eller ombyggnation av bostäder, skolor och verksamheter ska det nya cykelvägnätet anslutas till det befintliga cykelvägnätet
- Vid planering av ny- eller ombyggnation av cykelvägar vid skolor, förskolor och fritidsanläggningar ska det prioriteras enkel och säker framkomlighet med cykel för barn och unga

God drift och underhåll av cykelvägnätet

- Prioritera åtgärder som minskar risken för olyckor
- Cykling bör vara möjlig året runt på kommunens viktigaste cykelstråk oberoende av väglag

Fortsatt satsning på säker och tillgänglig cykelparkering

- Prioritera cykelparkeringar vid kollektivtrafiknoder, handelsplatser, förskolor, skolor och fritidsanläggningar
- Vid planering av ny bebyggelse som bostäder, skolor och verksamheter ska Vänersborg kommuns gällande parkeringsnorm för cykel tillämpas i planprocessen och följas upp i bygglovsskedet
- Befintliga cykelparkeringar ska kontinuerligt inventeras, rustas upp och byggas ut utifrån behov

Utbyggt system med vägvisning

- Befintlig cykelvägvisning ska ses över och successivt förbättras
- Tydliga stråk med fokus på vardagscykling mot lämpliga målpunkter etableras, med hjälp av vägvisning
- Under trafikomläggningar ska gång- och cykelvägvisningen och informationen till gående och cyklister vara tydlig och gång- och cykeltrafiken prioriteras och ledas igenom på ett gent, tryggt och säkert sätt

Kommunikation och stimulansåtgärder som får fler att använda cykeln

- Kommunikation till medborgare kring förbättringar i cykelvägnätet eller ambitionshöjningar kring drift och underhåll
- Uppmuntrande projekt riktat till skolbarn och deras föräldrar kopplat till fördelarna med att cykla till skolan
- Insatser kopplat till att få fler att cykla året om
- Insatser för att uppmuntra fler målgrupper att börja cykla eller att cykla mer
- Se över möjligheter att erbjuda hyrcykeltjänster och underhållstjänster

Uppföljning

Uppföljning sker i samband med kommunens årsredovisningar för att säkerställa att strategin bidrar till att uppfylla de angivna målen om att det ska vara enkelt, tryggt och säkert att cykla i Vänersborg.

Strategin följs upp genom mätningar av cykeltrafiken. Därutöver ska återkommande inventeringar av beläggning vid cykelparkeringar genomföras.

Uppföljningar sker även via regionala sammanställningar såsom i regionala resvaneundersökningar där färdmedelsfördelning inom kommunen och i jämförelse med andra kommuner presenteras. Två sätt att mäta hur kommunens arbete med cykling står sig i jämförelse med andra kommuner är kommunvelometern och cyklistvelometern.

När översiktsplanen revideras ska en översyn göras så att cykelstrategin och åtgärdsförslag kopplade till den integreras i översiktsplanen. Detta gäller åtgärder som påverkar cykelinfrastrukturen på ett strukturellt sätt i en skala lämpad för översiktsplanen.